7. Jun. 1830

FAKTA

Dato:
7. Jun. 1830

Sidetal:
Dagbog A, side 10 recto – 12 recto

Dagbogens placering:
Det kgl. Bibliotek NKS 2923, 4°

Omtalte personer:
Charles Emil Agier
Selma Henriette Dirckinck-Holmfeld
Hans Christensen Juul
Else Hansdatter Juul, f. Bjerregaard
Idalia Frederikke Pauline Lüttichau, f. Dirckinck-Holmfeld
Søren Wistoft

Trykt udgave:
Georg Nygaard: "Maleren Martinus Rørbyes Rejsedagbog 1830", København 1930, s. 22-24 (med udeladelse af 12 linjer)

TRANSSKRIPTION

Jeg traf Damerne[1] den næste Morgen ved Thebordet Kl 9 en Tid som de selv havde bestemt og efter at vi en føie Tid havde iagttaget Veiret, som endnu vedblev at være ubehagelig, toge vi Mod til os og foretoge en Spadseretour til en nærliggende lille Skov, hvorfra man har en meget net Udsigt over Thiele Søe og de dertil grændsende Partier. Naar man kommer til Gaarden over Heden fra Randers skulle man ikke troe at man befandt sig i Nærheden af saa smukke Situationer som der gives i den lille S[k]ov med den dertil hørende Dal, og især tiltrak de smukke Skrænte ned mod Søen sig min Opmærksomhed, hvoriblandt der er en fremspringende Odde som kaldes Mirakelstedet efter et besynderligt Udskrid som der for nogle Aar tilbage fandt Sted, idet en heel Bakke ligesom sank sammen og paa samme Tid blev flyttet længere •10 verso• ud i Søen. Jeg besaae siden med Forvalteren den gamle Bygning af Tjele som nu bruges til Lynghus og Kornloft; men som i ældre Tider vist har haft en ganske anden Bestemmelse, da der i den findes en stor og smuk hvælvet Kjælder[2] som uden Tvivl har tient Munkene til Gemmested for Viin og andre gode Sager. Der har ved denne Bygning i ældre Tider vist været et Taarn da man endnu kan see Stedet hvor det muligen har staaet, og da de Trapper der nu findes ere nyere, er det sandsynligt at der har været en Vindeltrappe. Foruden de masive Muure med Kampestene blandede med Muursten er Tagværket af Egetræ ogsaa meget mærkeligt for Constructionen. Samlet med den gamle Fløi som jeg nylig har omtalt danne de øvrige Bygninger en Firkant, saaledes at Ladebygningerne og de øvrige til Avlingen hørende Bygninger ere udelukkede fra den egentlige Hovedbygning. Denne siger dog ogsaa temmelig fort op i Tiden da en Steen der er anbragt over Porten siger at Jørgen •11 recto• Skram begynde den i Aaret 1585; siden har den dog været under kastet afskillige Forandringer idet man har berovet den nogle Buer som befandt sig paa venstre Side af Porten naar man kommer ind i Gaarden samt tvende paa hver sin Side plaserede Taarne. Man seer imidlertid endnu ved denne Hovedfløy de gamle Kjældre med et Par skumle Huller, samt den ganske kuriouse Port med smaae Nicher. Jeg blev af Her Agier[3] inviteret til at gjøre en Tour om Eftermiddagen til Visgum 1 Miil fra Thiele over Heden, som tilhører en Justitsraad Juul[4] og hvor der skulle være adskilligt at se. Vi begav os paa Veien over den nærmest stygge Hede, men jo længere vi kom fremblev Heden interesantere da vi snart kom ned i smaa Dale snart igjen vare vi høit oppe og havde ypperlige Udsigter hvor mand endog i det Fierne saae Skove og |en| Aae, endelig saa vi Visum ligeledes ligge paa en ganske net Maade paa Siderne begrændset af Hedebakker. Der er ved denne Gaard intet at mærke uden •11 verso• at den har meget godt Vand og i Overflødighed, en Ting som mangler Thiele, derimod er Kirken mærkelig for den smagløse Maade hvorpaa Fruen[5] har oppudset den hved Hjælp af en Mand Her Wistoft,[6] som egentlig er Snedker; men som her ogsaa er

Maler, idet han har malet Altertavlen, Billedhugger og mange andre Ting her i den nærliggende Skov. Denne Mand har ikke destomindre selv ved de smagløse Decorationer, som vist for en Deel er Fruens Skyld, vist et ikke almindeligt Talent, som kunne have fortjent en anden Virkekreds. Justitsraadinden[5] er en meget net gammel Kone med megen Artighed, og noget tilfælles med Moder Lustem[?][7]. Derimod er hendes Mand den mest originale [overstreget: P] lille Patron som jeg endnu har seet, han forener med en stor Tørst efter Viin det dummeste Ansigt og Hoved jeg har kjendt. Den stakkels Mand har ondt ved at finde rede i Tiden, nar han ikke kan regne fra den Tid Møllerens Barn var i Kirke en Tildragelse som han synes at have skæn- •12 recto• ket sin særdeles Opmærksomhed. Da vi besaae Lystskoven, som er et sandt Pulterkammer for Lysthuuse og alt Sligt ledsagede den lille Fyr os, og vi havde nærved engang Leilighed til at beundre hans Skarpsindighed. Jeg blev af Fruen inbuden til at gjentage mit Besøg naar jeg igjen kom i Egnen og den lille Herre gientog hendes Ord meget net.

---

[1] Idalia Frederikke Pauline Lüttichau, f. Dirckinck-Holmfeld og hendes søster, Selma Henriette Dirckinck-Holmfeld.

[2] Rørbye udførte samme dag en tegning af kælderhvælvingen, som senere tilhørte kobberstikker Erling Eckersberg.

[3] Charles Emil Agier.

[4] Hans Christensen Juul.

[5] Else Hansdatter Juul, f. Bjerregaard.

[6] Søren Wistoft.

[7] Uidentificeret.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

for saa vidtløftig en Ærend sendt og det vaadeligstat 10
betaledes mig for saar uskyldige Kunststykker. Jeg er i det
Øvrige den ingaarde Dag med Medredsvej lagger
overalt, og saad der er det eller bedst den jeg nesten
min Øiegde. Jeg var Sammen den næste Morgen
med Skibsbroderen 2 9 en lid som de selv sande bestand
og efter at vi en stor lid sande rasklagt Øieret,
som andre mente at ikke uhaabelig, tøjde vi Mod
det og foretoge en Gadeperatour blanden nordlygen
de lille Øer, hvorfra man saa en mygt net Ud
sigt over Øerne og de deriid grundsandede Farvande.
Naar man Sammen med Gaarden over Jeden fra
Landets Sydlige Side ikke Øer at ikke behandt sig
i Morgaden af saa smukke Situationer som der gi
ves i denne lille Øer med den deriid forvendte Øiel, og
saa lid vad de smukke Øiende fund med dette sig
min Opmærksomhed, hvorafslutt der er en fremsigtig
gaarde Ordre som Kaldes Meredelsfordet hvilken det be
synderlig Øiekrid paa der for nogle Aar tilbe
bage fandt Sted, idet en Jand Dalle ligesom sand
sammen og gav saaledes lid til at flytte Lygten

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

ud i Øen. Jeg besøgte siden med Kammerherren
den gamle Bygning af Stiele som nu bruges til
Lysgjæring og Tørveslæt, men som i ældre tider
vistnok har haft en ganske anden Bestemmelse, da der
i den findes en stor og smukt svalvet Kælder som
udaen tvivl har tjent Munkene til Gemmested
for Øl og andre gode Varer. Om saa end denne
Bygning i ældre Tidsrum vorder haver da man
endnu Lov som Klostrets Ødemarker saa stort, og
de bygger der en finder en ypperlig overdådig Sandsyn-
lighed at den forbindes med Øindelbrygs. Foruden
de mægtige Muure med Langestaen blandede med
Mursten er Bygningen af Egetræ og saa meget
uforgængelig for Konstruktionen. Samtlige med denne
gamle Stil som jeg nylig har omtalt dannede øvrige
Bygninger ere forfaldne og ødelagte. Lade bygninger
ere og de øvrige til Avlingen hørende Bygninger ere
udseendende fra den nyere Herregaardsbygning. Denne
siger dog ogsaa betydelig Ældre og i Følge de om
Gaarden der er udbredte Sagn skal den Jørgen

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

Skrivet begynder den 1 Januar 1835. Jeden for den
dog noget under Lastet af Billige Brandfyrer i det
Aarets for bevarede den ugle Ræv som skulde sig
gøre mestre Dele af Fortunbaadene Lemmer
ind i Gaarden samt brandfyre hans hele Huus gla-
ninde tavrne. Man saae kundskabet nuden med
dannes Gennemflyg de gamle Gulve med de store
skjevede Huller, samt den gamle Ovnrøgen Forsk
med Sveaan Riger. Jeg blev af Hr. Oberst imøde-
vist det at gjøre en Tour om Skovmidtgaarden til
Dergaard Mind fra Ulsele den Jeder, som til
Gerrem en Tusterbrand Dæl og snor den skulde
noven afskellighed at saae. Vi begyde os gaa Skiver
ovaar den overmaade stygge Jude, men jeblevgaa i
Tour Dram blev Jeder interessantere da vi snart
kom ind i smuge Dale snart gaae vore vi saae ag-
ge og Sande yggerlige Dæl Dæl snor vaad under
i det tiderne fagre Dæl og Aan, endelig saae
vi Vorinn Legalder lige gaae en gamle ved
Maade gaae Dideres bagrundskab af Jedeballer.
Saae vi med denne Gaard enthed at morde under

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

at den har meget godt Mand, og i Overflødighed
en Kiøg som mangler Skikke, dreiende sig
Dag og Natten for den smagløse Mands Øiegne
hvor han ogsaa ønsker den hele Dag af en
Marsk. Hun Westfalsk sagde Gudskar, men
som han ogsaa var Maler, i det han formalede Alter-
tavler, Vellerhaggen og mange andre Ting her
og i den nærliggende Byer. Denne Mand var ikke
det uanseede Sals med de smagløse Dekorationer,
som ikke var en Dand av Kunst og Smag, men at
ikke almindeligt talent, som Enhver var for-
bundet av anden Virkende. Gesellskabet
er en meget ret gammel Dame med megen
Aandighed og noget Selskabelig med Moder Lystam
Kvinde er Fader Mand den mest original
Lille Fabren som jeg med en Forskrækk, han
forvarer med en stor Kraft efter Vien med den
mestre Ansigt og Hoved og Hænder, den stakkels
Mand har endt ved at blive ved i Ti, uer han
ikke den vogne fra den til Møllerne Kjøre var
i Ende en Aldrenatte som han synes at have sym-

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

det sig forelaa Øiensynet. Da vi besaae Lyst-
stedet, som var et Sted Amsterdammere for Lyst=
seilere og alt Slags Indbyggere den lille Tid, de
og vi havde været ombord, anfaldt Lailighed os at bevare
vor Nærsindighed. Jeg blev saa trøt udbe-
sluttet at gaaetage ~~[illegible]~~ Bad, naar jeg igjen kom
i Gunst og den Lille Pige paadrog sander Ved
Bugens Ende. Den Stedsi, jeg afklædte mig, var
jeg en Time med Hr. Ogies paa Skiels Side omvendt
om Skiel eller Lang Øer, som er omtrent paa en 3 Mils
Afstand, forøvrigt Land uegnet til Bade, da man Gjem
og og ved at det dette Sumpig Store Jordbeliggen
heer paaflyg ingen rigtig Bevent Bade Sæt.
Jeg dreiede Tiden saa jeg mellem Ploia og Jerum
forbandtes med Studie, som her er meget almin-
delig, men ikke saa almindelig var Bjand af
Jagte og Studie som jeg er saa vidende. Forøvrigt
Schachtman forøvrigt maatte for det Smukke Sæt
Studie og en Jagt for sin Gjerne, meget Sommerfly
med Forelæsninger om Gunta Traverstaat. Dum
Mand har Studien ingen Ploia af de-